

SZÉP ÉLET — SZÉP HALÁL

Másfél évi szenvedés után meghalt édesanyám. Elsőpénteken még áldozott. A szentkenetet lassan már egy éve, Jézus Szíve ünnepén fölvettem vele. Éjjel fél 12-kor fölkelte apámat, és azt mondta neki: meghalok. Ugyan, ne bolondozz — mondta neki apám. „De én érzem, fulladok, és a szívem nagyon nehéz. Add ide a falról a keresztet a kezembe.” (Néhány évvel ezelőtt éntőlem kapta.) Aztán imádkozott és bocsánatot kért az Úr Jézustól. És röviden befejezte. Sajnos, nem lehettem otthon . . . Mindenesetre örök hálával tartozom neki. Főlelevenednek gyermekkori emlékeim. Nagybőjtben mindig közösen imádkoztuk mindennap a fájdalmas olvasót. Mi gyerekek voltunk az előimádkozók. Jaj volt nekünk, ha este hat órára nem voltunk otthon. Addig se vacsora, se lámpagyújtás nem volt. Nagyon erős asszony volt az anyám, hihetetlen munkabírással. Mint gimnazisták négy kilométerre mentünk a vonathoz. Hófúvásokon másztunk át. Télen különösen a reggeli ébresztő Mária-ének volt, azt hiszem, a lourdes-i himnusz, és Szent Józsefről is. És meleg konyha a reggelivel. Laktunk olyan helyen, hogy 4-5 kilométerre mentünk templomba. Mindig ő zárta be a lakást. Vasárnap soha nem dolgozott. Mesélte, hogy egy alkalommal gyümölcsöt szedtek apámmal. Meghalotta a harangszót, akkor leugrott a fáról, és azt mondta apámnak: „ha te akarod, szedjed, de én nem.” Mindketten abbahagyták. Mindig hozzám, a papfiához vágyódott, de hát ott volt az öcsém négy gyereke is, főleg kicsi korban. Érdekes, legjobban talán a nővérem nagyobbik, asszony leánya siratta meg a nagymamát. Mondtam is neki: pedig nagy pofont kaptál a nagymamától egyszer még lánykorodban. Azt mondja erre a „leányzó”: „Akkor is nagyon szerettem a nagymamát, és a pofont megérdemeltem.”

+

14 gyermekes családban Édesanyám volt a második. Ő maga nyolc gyermeket nevelt fel tisztességesen és becsületesen. Igen szerette gyermekeit. Háború alatt sokat dolgozott, még a határban is, mivel édesapánk négy évig a fronton volt. Két fia meghalt — egyiket a ló rúgta agyon —, két lányát a jó Istennek adta, mind a kettő külföldi zárdába került, egyik a messze Brazíliába. A többiek férjhez mentek, megnősültek. 1947-ben kitelepítették őket a Felvidékről Magyarországra. Egy évre rá meghalt májrákban az édesapánk. Később jó Édesanyánk bejött a faluba a tanyáról. Itt közelebb volt a templom, ahová szeretett járdogálni. Egyik fia kertjében építettek egy kis szobáskát és konyhát, ahol lakott.

A jó Isten úgy rendezte, hogy 1976 nyarán a nevenapján mind a hat élő gyermeke együtt volt. A nővérek is hazamentek látogatóba meg a Felvidéken élő lánya is. Áldott jó Édesanyánk oly boldog volt, több ízben mondogatta: „Milyen szép lenne most meghalni, mikor mind itthon vagytok.” Azért is imádkozott mindig, hogy tudjon dolgozni mindvégig, és ne legyen senkinek

a terhére halála előtt. Rengeteget dolgozott. Korán reggel a macska jött már kelteni, ott nyávogott az ajtóban és várta, hogy enni adjon neki. Negyven kiskacsája volt, etette-itatta, hordozta őket. Keltett egy sereg japán csirkét is. Sokat segített a fiánál. A dédunokákkal is törődött, igen szépen el tudott játszani velük. A kertje tele volt szebbnél szebb virággal, mind ő ültette. Arra büszke volt, mindig nézegette, csodálta a sok színes virágot.

Azon a héten, amikor mi már visszafelé készülődtünk, kicsit rosszul érezte magát. Szerdán, az utolsó napján azért ő kelt fel elsőnek. Ment a kiskacsákat etetni, de az unokájának mondta: „Jutka, én máma meg fogok halni.” Jutka nem hitte. „De majd meglátod . . .” — és dolgozott tovább. A kertben is gyomlált, meg szedett nekünk két csokor virágot, aztán tovább dolgozott. De nemsokára bejött lefeküdni, mert kiverte a víz, fájta a szíve és mindene fájta. Akartunk orvost hívni, de ő azt mondta: csak a papot. A pap nem volt otthon, csak délután három órákor jött haza. Nem panaszkodott, csöndesen szenvedett. Délben még evett jó tyúklevest, akartam etetni, de kinevetett, hogy tud ő enni egyedül is. Mászt nem kívánt. Ebéd után áthúztam fehérre az ágycát. Megmondta, hol van a halotti ruhája előkészítve, azt is, hogy a fiánál ravatalozzuk fel. Délután még hangosan bocsánatot kért mindenért, ha valakit megbántott, még ha tudta nélkül is. Közben mégis elküldtünk az orvosért, de azt sem találták otthon. Három óra után azt mondta: „Elájulok!” Kezébe adtam a szentelt gyertyát. Éppen akkor jött a pap is a szentségekkel. Eszméletlen volt, így nem áldozhatott meg, de kapott feloldozást, meg a szentkenetet, pápai áldást. Még egyszer mozdította a száját — és vége volt. Ekkor jött a szomszéd pap is tőlünk elköszönni, letérdelt mellé, így két pap volt mellette. Este virrasztottunk áldott jó Édesanyánk mellett. Pap, kántor és rengeteg nép volt jelen. Másnap a temetésen is az egész falu népe ott volt, sok-sok koszorút és csokrot hoztak. Mindenki szerette, igaz, ő is szeretett mindenkit, bármilyen vallású is volt. Mindig Isten akaratát kereste és teljesítette, a jó Isten is megtette minden kívánságát: dolgozott mindvégig, nem volt senki terhére, és akkor halt meg, mikor az egész család mellette volt.

+

Dr. Tóth Aladár harminc egynéhány évet töltött Makón mint fül-orr-gége szakorvos és kórházi főorvos. 73 éves korában halt meg. 1976. febr. 25-én több ezer ember kísérete el utolsó útján, 26 pap imádkozott érte.

Mérhetetlen jóindulat, tettetés nélküli szeretet jellemezte orvosi életét. Minden szabad idejét arra fordította, hogy látogatta a városban az öregeket, elhagyatottakat, különösen azokat, akikkel senki sem törődött. Vitt nekik ajándékot, gyógyította, anyagilag segítette őket. Minden pénzét szétosztotta a rászorulóknak, egyetlen vagyona elárvult, kopott kerékpárja volt, amelyen a várost járta.

Egy alkalommal névnap vacsora volt náluk. Tisztelői összejöttek. A vacsora megkezdése előtt csengettek: hívják az orvost egy városszéli, akkor még

vályogházba. Gondolkodás nélkül vette a kabátját, otthagya vendégeit, és ment a beteghez.

Máskor Pestre hívták orvosi értekezletre. Előtte operált egy beteget. Este még rábízta orvostársára és a nővérekre. De a reggeli 4 órás vonatindulás előtt hajnali fél 3 körül még beszaladt a kórházba az operált beteget megnézni. Valaki megkérdezte: „Miért erőlteted ennyire magadat?” Ezt felelte: „A beteg Krisztusban testvérem.”

Aki egyszer találkozott vele, nem feledhette szerénységét, lekötelező kedvességét és mindenkit felülmúló udvariasságát. Csodálatosan összeforrott egyéniségében a kettős orvoslás hivatása: testet és lelket gyógyított egyszerre. Megérezte, hogy az embereknek elsősorban szeretetre van szükségük. Világnézeti határt nem ismert. Éppen így hatott legvonzóbban a más világnézetű emberekre is. Jézus tanácsából tanult: „Ha olyanok nem lesztek, mint a gyermek, nem mentek be a mennyek országába. Aki tehát kicsinnyé lesz, mint a gyermek, az a legnagyobb a mennyek országában” (Mt 18,4-5). Aladár bácsi nagyon kicsiny tudott lenni. Ezért becsülték olyan nagyra.

Kollégái az országos hírű kiváló szakembert tisztelték benne. Állandóan fejlesztette tudását, orvostársai kétséges ügyben hozzá mentek tanácsért.

Nagy tisztelője és ismerője volt Teilhard de Chardinnak. Sokszor idézte a „Mise a világ felett” c. írását és hangoztatta, hogy a világ és főleg az emberek engesztelő átváltoztatásához nekünk is hozzá kell járulnunk munkánkkal.

Egyszerűen és természetesen élte hitvalló keresztény életét. Mikor a temető kápolnáját újíttatták, és nem lehetett a nagy dologidőben munkást kapni, szerzett egy kőművest, és maga hordta föl neki vödörben a maltert a kápolna tetejére. A temetőkápolna és a Kálvária kápolna újjáépítésére majd százezer forintot fordított saját pénzből.

Amikor agyvérzés érte, ezt még maga megállapította, és utána csak ennyit mondott: „Ezután már jobb lesz.”

HÁROM ROVID SZENTÍRÁSI ELMÉLKEDÉS

Isten nem számol — Isten ajándékozik (Mt 20,1-16)

Soha nem fogunk tudni kielégítően válaszolni arra a kérdésre: milyen is valójában Isten. Hozzáférhetetlen fényességben lakik. De Jézus példabeszédei mindig mozaikszerűen bemutatják és megvilágítják emberi felfogóképességünknek, milyen az Isten. Így a szőlősgazdáról szóló példabeszédben is megismerjük Istennek egy „oldalát”. Elképesztő oldalát. Mint ahogy benne minden elképeszt, tanácstalanná tesz, és emberi gondolkodásunkat „ad absurdum” viszi.

Milyen szívesen kapaszkodunk abba az elgondolásba, hogy Isten igazságos! És ezen a mi igazságosság-elképzelésünket értjük. Valahogy úgy,